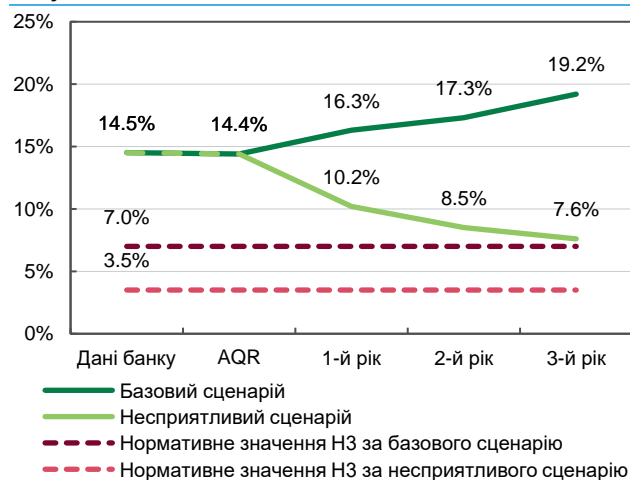

У 2021 році Національний банк після річної перерви провів стрес-тестування найбільших банків України. Його загальні принципи та результати описано в [розділі 3.2 Ризики капіталу та результати стрес-тестування](#) Звіту про фінансову стабільність за грудень 2021 року. У представленому звіті публікуються результати стрес-тестування для окремих банків та визначені Національним банком на його основі необхідні (цільові) рівні достатності капіталу. Банки, для яких встановлено підвищений цільовий норматив достатності капіталу, склали програму капіталізації/реструктуризації. Фінустанови мають реалізувати заплановані у програмі заходи до 30 червня 2022 року.

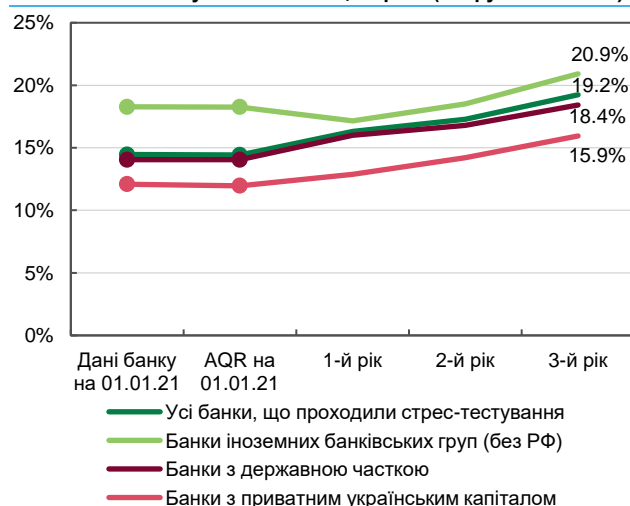
Графік 1. Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу (НЗ) банків за результатами стрес-тестування*

* Зважено за обсягом активів, зважених на ризик, для кожного з років. AQR – оцінка якості активів.

Джерело: НБУ.

Графік 2. Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу за базовим сценарієм (за групами банків)

Джерело: НБУ.

Стрес-тестування цього року проходили 30 банків, що мають 93% активів банківської системи. Результати оцінювання за базовим та несприятливим сценаріями не є прогнозами фінансових показників. Сценарії розроблено так, щоб виявити можливий вплив основних ризиків на діяльність банку за його поточного стану.

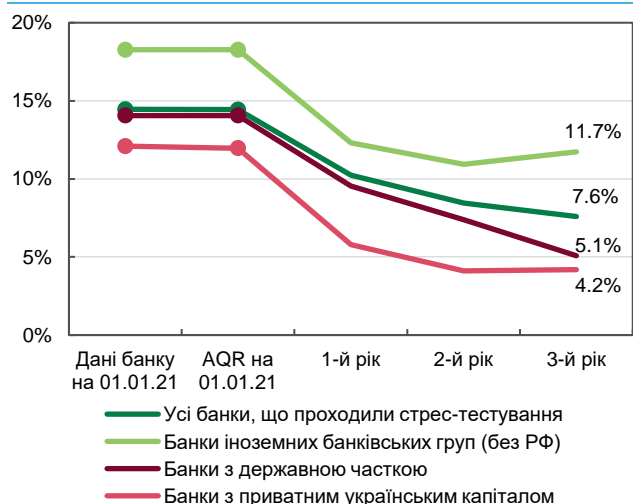
Результати стрес-тестування потрібно інтерпретувати виключно в контексті ключових припущень моделі. По-перше, баланс банків припускався статичним, тобто на нього впливала лише зміна якості активів та обмінного курсу. На практиці ж активи банків зростають, а структура їхніх балансів змінюється порівняно з датою стрес-тестування. По-друге, припускалася капіталізація поточних прибутків упродовж усього прогнозного періоду. Фактично банки часто приймають рішення про виплату отриманого прибутку акціонерам. Водночас у моделюванні враховувалися заплановані регуляторні зміни.

За базового сценарію достатність основного капіталу для банків, що проходили стрес-тестування, у середньому зростала в прогнозованому періоді на 4.8 в. п. (до 19.2%). Більшість проаналізованих фінустанов була прибутковою, а рівень їхнього капіталу зростав. Однак для дев'яти банків встановлено необхідний рівень достатності капіталу, вищий за мінімальний.

Основний негативний ефект для капіталу банків за базовим сценарієм спричинило вирахування вартості непрофільних активів. Загальна сума таких активів становила 11.7 млрд грн. З них 79% припадає на державні банки, Кредит Дніпро та Мегабанк. Для останніх двох фінустанов вартість такого майна на дату стрес-тестування перевищила розмір основного капіталу. Упродовж року банки поступово продавали непрофільні активи, проте цей процес варто прискорити.

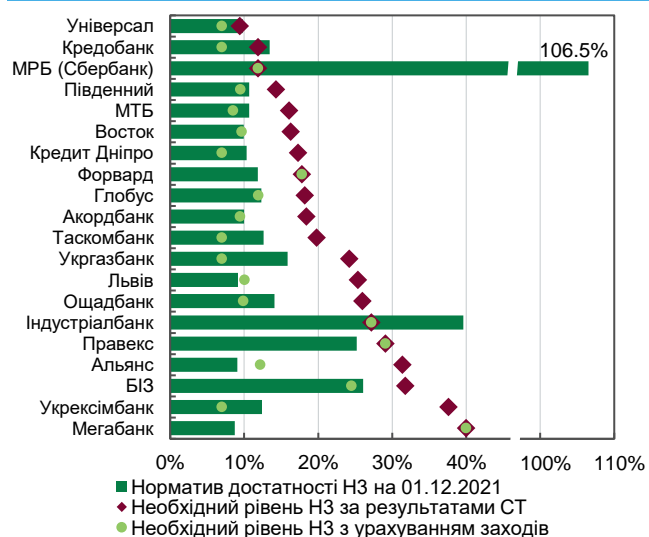
За несприятливого сценарію для 20 банків був визначений підвищений необхідний рівень достатності капіталу. Кумулятивний вплив гіпотетичної кризи на

Графік 3. Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу за несприятливим сценарієм (за групами банків)

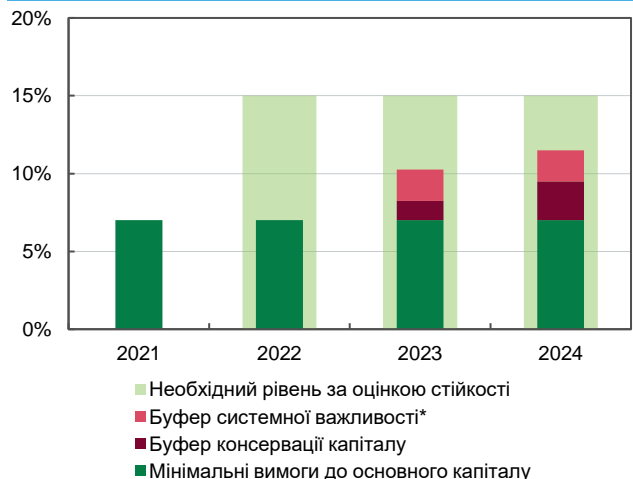
Джерело: НБУ.

Графік 4. Необхідні рівні нормативів достатності основного капіталу банків, для яких виникла потреба в капіталі за результатами оцінки стійкості

Джерело: НБУ.

Графік 5. Динаміка вимог нормативу достатності основного капіталу банків

* Буфер системної важливості варіюється від 1% до 2%.

Джерело: НБУ.

основний капітал банків сягнув 6.8 в. п. нормативу достатності – цей показник знизився до 7.6% у тримісячному прогностичному періоді.

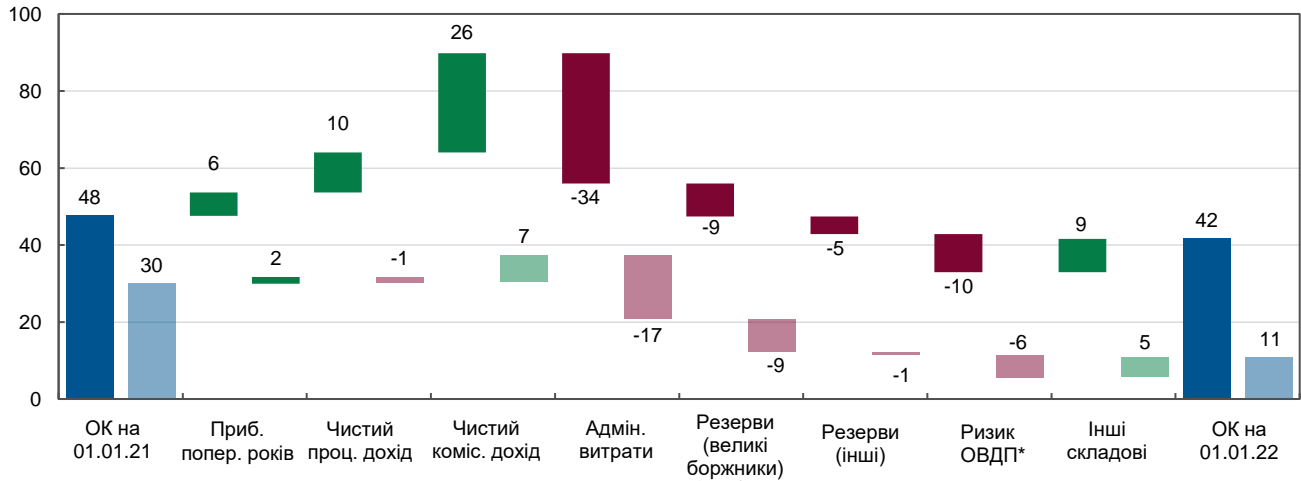
Найпомітніше за несприятливим сценарієм знизився норматив достатності основного капіталу державних банків. Ключовим ризиком для них є процентний. У стрес-тестуванні припускалося зменшення спреда між кредитними та депозитними ставками, що зазвичай відбувається під час кризи. Утім, протягом 2021 року державні банки значно знизили вартість фондування та підвищили рівень чистої процентної маржі. Це зменшило для них необхідний рівень достатності капіталу, що відображено в їхніх програмах реструктуризації. Вперше у стрес-тестуванні застосовані припущення про реалізацію ризиків інвестування в державні цінні папери. Вартість гривневих ОВДП знижувалася у відповідь на зростання очікуваної доходності за ними, а за ОВДП в іноземній валюті зростав кредитний ризик. Це також суттєво вплинуло на результати оцінки стійкості державних банків. Однак банки не мали враховувати ці ризики, готуючи програми реструктуризації.

Середньозважений рівень нормативу достатності основного капіталу банків із приватним українським капіталом був найнижчим за несприятливим сценарієм. Вже згадана амортизація непрофільних активів стала вагомим чинником зниження капіталу для окремих банків цієї групи. Крім того, низька операційна ефективність та висока концентрація державних цінних паперів зробили їх чутливими до процентного ризику. Проте вплив кредитного ризику для вітчизняних банків значно знизився порівняно з попереднім стрес-тестом. Для банків іноземних груп найсуттєвіший негативний вплив на капітал мав валютний ризик.

Розрахований еквівалент потреби в капіталі на 1 січня 2021 року за несприятливим сценарієм становив 41.7 млрд грн, що вдвічі менше, ніж за результатами стрес-тестування 2019 року. 79% цієї суми припадає на державні банки.

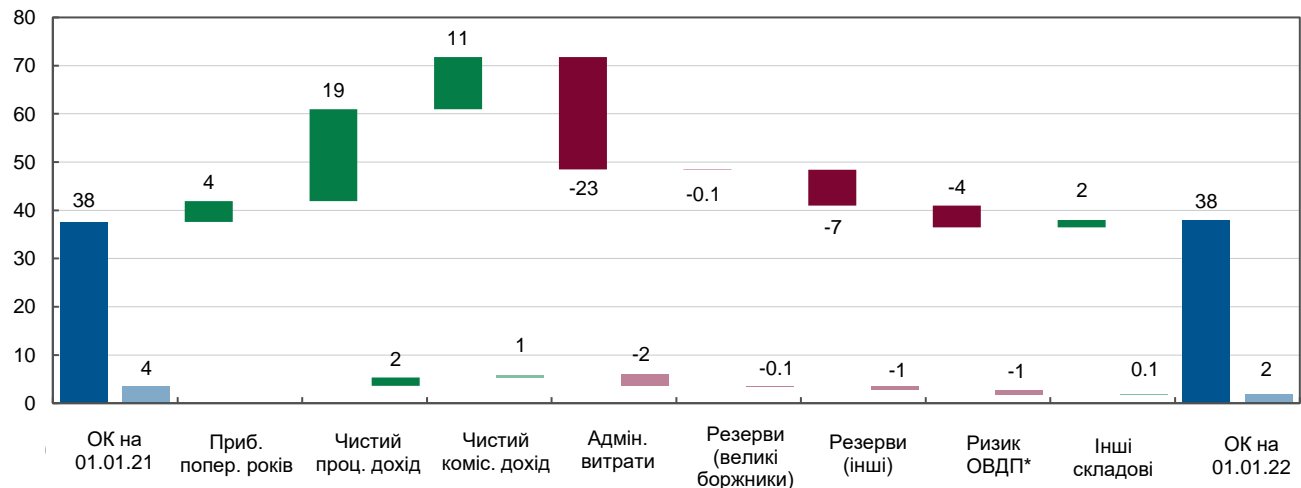
Надалі банки мають виконувати програми реструктуризації/капіталізації, аби досягнути встановленого необхідного рівня достатності капіталу: визначеного за базовим сценарієм – до кінця цього року, а за несприятливим – до 30 червня 2022 року. Для цього банки повинні реструктуризувати баланси та поліпшити показники операційної ефективності. Такі заходи знижують вразливість фінансових установ до ризиків, тобто поліпшують їхній ризик-профіль. Відповідно до переліку здійснених та запланованих банками заходів, їхній необхідний (цільовий) рівень достатності капіталу перераховано та знижено. Водночас банки за рахунок прибутку та збільшення обсягів капіталу повинні поступово підвищувати поточні значення достатності, таким чином наближаючись до необхідного рівня.

Графік 6. Чинники зміни основного капіталу (ОК) банків із державною часткою за несприятливим сценарієм, млрд грн

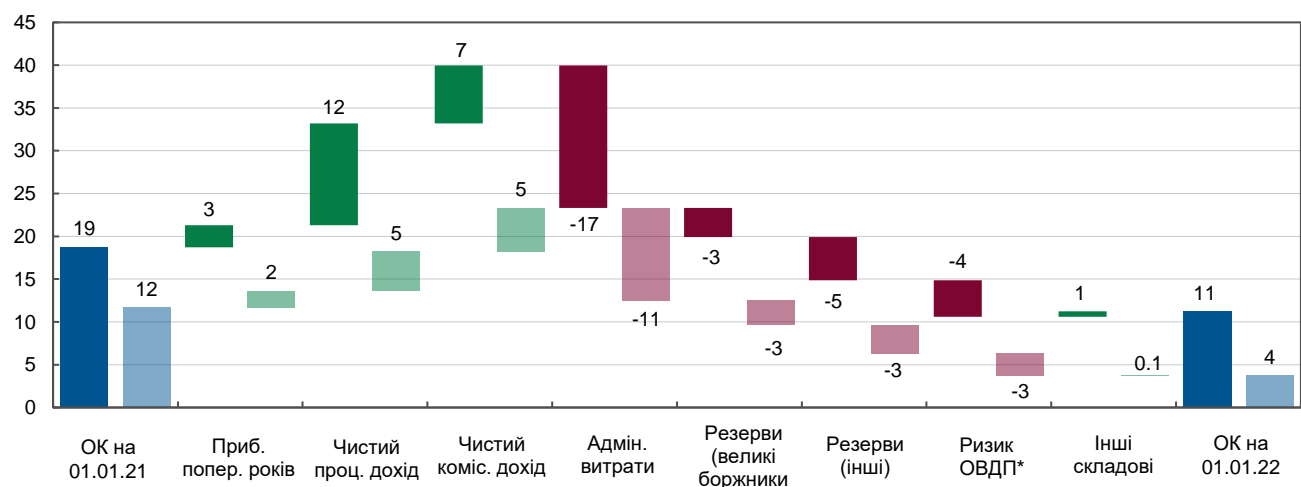
* Переоцінка ОВДП у гривні та кредитний ризик ОВДП в іноземній валюті.
Напівпрозорими кольорами зображено показники банків, для яких виявлено потребу в капіталі за результатами стрес-тестування.
Джерело: НБУ.

Графік 7. Чинники зміни основного капіталу (ОК) банків іноземних банківських груп за несприятливим сценарієм, млрд грн

* Переоцінка ОВДП у гривні та кредитний ризик ОВДП в іноземній валюті.
Напівпрозорими кольорами зображено показники банків, для яких виявлено потребу в капіталі за результатами стрес-тестування.
Джерело: НБУ.

Графік 8. Чинники зміни основного капіталу (ОК) банків з приватним капіталом за несприятливим сценарієм, млрд грн

* Переоцінка ОВДП у гривні та кредитний ризик ОВДП в іноземній валюті.
Напівпрозорими кольорами зображено показники банків, для яких виявлено потребу в капіталі за результатами стрес-тестування.
Джерело: НБУ.

Результати стрес-тестування в розрізі банків

Таблиця 1. Основний капітал банків України за результатами стрес-тестування, млн грн

Банк	Дані банку на 01.01.21	AQR на 01.01.21	За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
			2021	2022	2023	2021	2022	2023
Приватбанк	17 643	17 643	34 680	50 533	63 528	30 731	40 609	48 818
Ощадбанк	12 535	12 535	14 967	14 103	11 348	8 092	1 459	-7 081
Укресімбанк	8 969	8 969	8 004	6 339	3 709	966	-3 882	-12 176
Укргазбанк	8 456	8 456	9 298	10 130	10 061	1 786	-1 029	-3 406
Альфа-Банк	7 055	7 055	9 421	12 180	14 622	4 970	5 301	6 148
Райффайзен Банк	6 904	6 904	11 385	14 735	17 295	8 212	8 526	10 169
Міжнародний резервний банк	8 122	8 122	9 575	9 008	9 222	8 759	8 956	7 946
УкрСиббанк	6 245	6 245	8 016	8 830	9 353	6 803	6 251	6 044
ОТП Банк	7 067	7 067	9 371	11 266	12 887	7 385	7 704	8 550
Креді Агріколь Банк	3 111	3 111	5 903	7 054	7 880	4 708	4 438	4 722
Прокредит	3 241	3 241	3 720	4 404	4 864	2 996	2 534	2 733
Кредобанк	2 045	2 045	2 509	2 939	3 223	970	865	1 056
Ідея Банк	472	472	1 150	1 668	2 148	995	1 303	1 782
Правекс	1 296	1 297	1 140	976	755	831	553	325
Форвард	248	229	222	221	194	127	-1	-58
ПУМБ	6 224	6 224	9 561	12 685	15 184	6 098	6 873	8 736
Південний	2 263	2 263	3 061	3 513	3 651	1 642	986	616
Таскомбанк	1 798	1 798	2 305	2 521	2 399	945	398	-21
Універсал	1 944	1 944	3 726	4 900	5 928	1 549	1 589	2 213
Кредит Дніпро	911	780	779	908	1 081	132	22	-57
Восток	841	841	1 061	1 227	1 264	395	43	-184
Мегабанк	641	498	-803	-1 348	-1 896	-1 121	-2 005	-2 741
А – Банк	790	790	1 620	2 171	2 652	1 328	1 518	2 016
МТБ	628	628	693	748	689	301	149	-22
Індустріалбанк	1 014	1 011	950	851	711	771	608	442
Банк Інвестицій та заощаджень	509	509	330	196	26	16	-280	-522
Альянс	484	484	116	282	397	-786	-858	-956
Львів	272	272	290	317	297	-262	-392	-463
Глобус	403	403	517	635	708	109	17	-21
Акордбанк	272	272	299	367	398	111	14	-48

Джерело: НБУ.

Таблиця 2. Регулятивний капітал банків України за результатами стрес-тестування, млн грн

Банк	Дані банку на 01.01.21	AQR на 01.01.21	За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
			2021	2022	2023	2021	2022	2023
Приватбанк	35 256	35 256	46 245	62 098	75 092	42 295	52 174	60 383
Ощадбанк	17 168	17 168	16 322	15 140	12 203	9 539	2 543	-7 133
Укресімбанк	13 506	13 506	11 518	9 617	6 917	1 910	-3 904	-12 198
Укргазбанк	8 695	8 695	9 357	10 189	10 120	1 845	-1 036	-3 413
Альфа-Банк	8 391	8 390	10 486	12 977	15 126	6 231	6 284	6 831
Райффайзен Банк	10 652	10 644	11 685	15 035	17 595	8 512	8 826	10 468
Міжнародний резервний банк	9 104	9 104	9 643	9 075	9 290	8 827	9 023	8 013
УкрСиббанк	6 851	6 869	8 021	8 835	9 358	6 808	6 256	6 049
ОТП Банк	8 621	8 616	9 232	11 127	12 748	7 246	7 565	8 411
Креді Агріколь Банк	6 220	6 220	6 454	7 450	8 108	5 353	4 918	5 022
Прокредит	3 728	3 717	3 720	4 404	4 864	2 996	2 534	2 733
Кредобанк	2 151	2 151	2 615	3 045	3 329	1 076	971	1 162
Ідея Банк	891	891	1 194	1 696	2 175	1 042	1 331	1 810
Правекс	1 354	1 356	1 199	1 034	813	890	612	383
Форвард	248	229	222	221	194	127	-1	-58
ПУМБ	8 347	8 215	9 866	12 990	15 490	6 403	7 179	9 041
Південний	2 857	2 857	3 117	3 562	3 693	1 702	1 038	661
Таскомбанк	2 619	2 619	2 317	2 534	2 412	958	410	-21
Універсал	2 633	2 633	3 726	4 900	5 928	1 549	1 589	2 213
Кредит Дніпро	991	860	860	988	1 161	212	44	-58
Восток	1 086	1 063	1 164	1 321	1 334	516	87	-184
Мегабанк	950	807	-803	-1 348	-1 896	-1 121	-2 005	-2 741
А – Банк	1 061	1 061	1 622	2 173	2 654	1 330	1 520	2 017
МТБ	716	717	748	791	719	362	197	-22
Індустріалбанк	1 014	1 011	950	851	711	771	608	442
Банк Інвестицій та заощаджень	558	536	330	196	26	16	-280	-522
Альянс	575	542	172	338	454	-786	-858	-956
Львів	473	472	426	427	379	-262	-392	-463
Глобус	480	481	565	684	757	165	35	-21
Акордбанк	298	297	299	367	398	111	14	-48

Джерело: НБУ.

Таблиця 3. Нормативи достатності основного капіталу банків України за результатами стрес-тестування, %

Банк	Дані банку на 01.01.21	AQR на 01.01.21	За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
			2021	2022	2023	2021	2022	2023
Приватбанк	14.26	14.26	19.16	22.57	28.41	16.67	18.03	21.35
Ощадбанк	13.42	13.42	13.93	11.81	9.60	7.24	1.17	-5.55
Укресімбанк	14.11	14.11	11.89	8.74	5.13	1.32	-4.82	-14.41
Укргазбанк	14.56	14.56	14.88	15.07	15.00	2.68	-1.43	-4.59
Альфа-Банк	11.30	11.30	12.53	14.67	17.65	6.56	6.41	7.29
Райффайзен Банк	10.98	10.98	15.09	17.16	20.17	10.49	9.73	11.42
Міжнародний резервний банк	62.59	62.59	63.68	53.28	55.06	54.16	48.47	41.42
УкрСиббанк	21.46	21.45	22.26	21.44	22.73	18.42	14.97	14.29
ОТП Банк	20.79	20.79	22.90	24.90	28.52	17.96	17.17	18.76
Креді Агріколь Банк	8.94	8.94	15.33	16.92	18.92	11.75	10.34	10.82
Прокредит	15.05	15.06	16.54	18.50	20.48	12.59	10.28	10.84
Кредобанк	14.60	14.60	15.28	16.12	17.70	5.86	4.79	5.77
Ідея Банк	11.16	11.16	15.88	19.47	25.16	14.15	16.12	22.20
Правекс	34.17	34.17	25.78	19.99	15.50	18.16	10.92	6.24
Форвард	12.21	11.40	7.43	6.59	5.82	4.31	-0.03	-1.80
ПУМБ	13.33	13.37	16.19	19.40	23.26	10.10	10.51	13.13
Південний	11.31	11.31	14.09	14.74	15.48	7.01	3.88	2.37
Таскомбанк	12.58	12.58	14.10	13.94	13.44	5.69	2.18	-0.11
Універсал	10.54	10.54	13.28	15.66	18.96	5.62	5.35	7.40
Кредит Дніпро	14.63	12.82	11.69	11.74	14.02	1.91	0.28	-0.71
Восток	9.52	9.55	10.84	11.27	11.63	3.81	0.38	-1.57
Мегабанк	7.11	5.61	-9.53	-14.81	-20.86	-12.86	-21.39	-28.40
А – Банк	9.82	9.82	12.97	15.52	19.01	10.90	11.46	15.17
МТБ	11.82	11.81	11.85	11.62	10.84	4.92	2.22	-0.32
Індустріалбанк	42.20	42.13	33.59	25.64	21.45	26.08	17.45	12.40
Банк Інвестицій та заощаджень	13.53	13.61	8.02	4.35	0.57	0.38	-6.25	-11.56
Альянс	9.32	9.38	2.32	5.22	7.37	-15.73	-15.82	-17.44
Львів	8.08	8.09	8.07	8.38	7.91	-8.00	-11.50	-13.47
Глобус	12.97	13.03	14.40	15.90	17.78	3.09	0.45	-0.55
Акордбанк	11.72	11.72	10.93	11.80	12.80	3.98	0.44	-1.51

Джерело: НБУ.

Таблиця 4. Нормативи достатності регулятивного капіталу банків України за результатами стрес-тестування, %

Банк	Дані банку на 01.01.21	AQR на 01.01.21	За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
			2021	2022	2023	2021	2022	2023
Приватбанк	28.50	28.50	25.55	27.73	33.58	22.95	23.17	26.41
Ощадбанк	18.38	18.38	15.19	12.67	10.33	8.54	2.04	-5.59
Укресімбанк	21.24	21.24	17.12	13.25	9.57	2.61	-4.85	-14.44
Укргазбанк	14.98	14.98	14.98	15.16	15.09	2.77	-1.44	-4.60
Альфа-Банк	13.44	13.44	13.94	15.64	18.26	8.23	7.60	8.10
Райффайзен Банк	16.94	16.93	15.49	17.51	20.52	10.87	10.07	11.75
Міжнародний резервний банк	70.16	70.16	64.13	53.68	55.46	54.58	48.84	41.78
УкрСиббанк	23.54	23.59	22.27	21.46	22.74	18.43	14.98	14.30
ОТП Банк	25.36	25.35	22.56	24.59	28.22	17.62	16.86	18.45
Креді Агріколь Банк	17.88	17.88	16.76	17.87	19.47	13.36	11.46	11.51
Прокредит	17.32	17.27	16.54	18.50	20.48	12.59	10.28	10.84
Кредобанк	15.35	15.35	15.93	16.70	18.29	6.49	5.37	6.35
Ідея Банк	21.06	21.06	16.49	19.79	25.48	14.81	16.46	22.54
Правекс	35.72	35.72	27.10	21.19	16.70	19.44	12.07	7.36
Форвард	12.21	11.40	7.43	6.59	5.82	4.31	-0.03	-1.80
ПУМБ	17.88	17.65	16.71	19.87	23.72	10.61	10.97	13.59
Південний	14.27	14.27	14.35	14.95	15.66	7.27	4.08	2.54
Таскомбанк	18.32	18.32	14.17	14.01	13.51	5.76	2.25	-0.11
Універсал	14.28	14.28	13.28	15.66	18.96	5.62	5.35	7.40
Кредит Дніпро	15.92	14.14	12.89	12.77	15.06	3.07	0.56	-0.71
Восток	12.30	12.07	11.90	12.12	12.27	4.97	0.76	-1.57
Мегабанк	10.53	9.09	-9.53	-14.81	-20.86	-12.86	-21.39	-28.40
А – Банк	13.18	13.18	12.98	15.53	19.02	10.91	11.47	15.18
МТБ	13.47	13.49	12.78	12.28	11.32	5.91	2.93	-0.32
Індустріалбанк	42.20	42.13	33.59	25.64	21.45	26.08	17.45	12.40
Банк Інвестицій та заощаджень	14.84	14.34	8.02	4.35	0.57	0.38	-6.25	-11.56
Альянс	11.07	10.50	3.45	6.27	8.42	-15.73	-15.82	-17.44
Львів	14.04	14.02	11.86	11.28	10.08	-8.00	-11.5	-13.47
Глобус	15.50	15.53	15.74	17.13	19.01	4.69	0.90	-0.55
Акордбанк	12.82	12.80	10.93	11.80	12.80	3.98	0.44	-1.51

Джерело: НБУ.

Таблиця 5. Необхідні рівні нормативів достатності капіталу, %

Банк	Необхідний (цільовий) рівень нормативів за базовим сценарієм		Необхідний (цільовий) рівень нормативів за несприятливим сценарієм			
	за результатами оцінки стійкості, %		за результатами оцінки стійкості, %		з урахуванням здійснених та запланованих банком заходів*	
	H2	H3	H2	H3	H2	H3
Приватбанк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Ощадбанк	10.0	9.8	27.5	26.0	13.7	9.9
Укресімбанк	19.1	16.1	39.1	37.6	10.0	7.0
Укргазбанк	10.0	7.0	25.7	24.2	10.0	7.0
Альфа-Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Райффайзен Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Міжнародний резервний банк	10.0	7.2	11.9	11.9	11.9	11.9
УкрСиббанк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
ОТП Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Креді Агріколь Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Прокредит	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Кредобанк	10.0	7.0	11.9	11.9	10.0	7.0
Ідея Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Правекс	21.3	21.3	29.1	29.1	29.1	29.1
Форвард	11.7	8.7	19.3	17.8	19.3	17.8
ПУМБ	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
Південний	10.0	7.0	15.8	14.3	11.0	9.5
Таскомбанк	10.0	7.0	21.3	19.8	10.0	7.0
Універсал	10.0	7.0	10.0	9.4	10.0	7.0
Кредит Дніпро	10.0	7.0	18.8	17.3	10.0	7.0
Восток	10.0	7.0	17.9	16.3	11.2	9.7
Мегабанк	37.0	34.0	41.5	40.0	41.5	40.0
А – Банк	10.0	7.0	10.0	7.0	10.0	7.0
МТБ	10.0	7.0	17.6	16.1	10.03	8.53
Індустріалбанк	19.5	19.5	27.2	27.2	27.2	27.2
Банк Інвестицій та заощаджень	23.7	20.7	33.3	31.8	26.0	24.5
Альянс	17.2	14.2	32.9	31.4	13.67	12.17
Львів	10.0	7.0	26.9	25.4	11.55	10.05
Глобус	10.0	7.0	19.7	18.2	13.42	11.92
Акордбанк	10.0	7.0	19.9	18.4	10.95	9.45

* Відповідно до погоджених НБУ програм реструктуризації/капіталізації до 30 червня 2022 року, в тому числі без урахування впливу ринкового та кредитного ризику за державними цінними паперами.

Джерело: НБУ.